

Sygn. akt I CSK 211/16

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku P. W.
przy uczestnictwie P. S.A. w L.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 października 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 14 kwietnia 2015 r., sygn. akt I Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2015 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację wnioskodawcy P. W. od postanowienia Sądu Rejonowego w J. z dnia 1 grudnia 2014 r., którym oddalony został wniosek przy uczestnictwie P. S.A. w L. o ustanowienie za wynagrodzeniem służebności przesyłu, dotyczącej linii energetycznej przebiegającej przez nieruchomość wnioskodawcy. Oddalenie wniosku nastąpiło ze względu na podniesiony przez uczestnika i uwzględniony przez Sąd zarzut zasiedzenia służebności, po ustaleniu wybudowania linii energetycznej średniego napięcia 15 kV wraz z dwoma słupami w latach 80-tych XX wieku na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli. Oddanie tej linii do eksploatacji nastąpiło najpóźniej z końcem listopada 1986 r., a uznając dobrą wiarę poprzedników prawnych uczestnika, zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej obecnej służebności przesyłu nastąpiło z dniem 30 listopada 2006 r. Sąd drugiej instancji, oddalając apelację podzielił w uzasadnieniu ustalenia faktyczne i ocenę prawną zawartą w postanowieniu Sądu Rejonowego.

W skardze kasacyjnej pełnomocnik wnioskodawcy zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 285 § 2, art. 305¹ k.c. przez ich pominięcie, a także art. 176 k.c. przez błędne zastosowanie. Naruszenie przepisów postępowania dotyczy nie rozpoznania istoty sprawy, bez wskazywania na naruszone przepisy k.p.c. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania, ze względu na brak spełnienia warunków prawnych określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem skarżący wnosząc o przyjęcie skargi winien wskazać i uzasadnić spełnienie przynajmniej jednej z czterech przesłanek: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności

w orzecznictwie sądów; 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wnioskodawca wskazał na „istotne zagadnienia prawne, budzące wątpliwości w orzecznictwie i wymagające wyjaśnienia”. W rzeczywistości skarżącemu chodzi chyba o potrzebę rozstrzygnięcia istotnych, jego zdaniem zagadnień prawnych, o czym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., gdyż formułuje sześć pytań, nie wskazując oprócz nich na potrzebę wykładni konkretnych przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Podstaw wniosku o przyjęcie skargi nie należy mieszać, gdyż każda z nich wymaga odrębnej oceny na podstawie uzasadnienia skarżącego, stosownie do art. 398⁴ § 2 k.p.c.

Gdyby skarżący posłużył się utrwalonym orzecznictwem i wspierającymi je poglądami doktryny, to dostrzegłby, że przedstawione zagadnienia prawne muszą być na tyle istotne, aby wymagały rozważenia w postępowaniu kasacyjnym. Ponadto muszą być nowe, to znaczy wcześniej już przez orzecznictwo nie rozpatrywane. Co do pierwszej przesłanki można łatwo stwierdzić, że przedstawione zagadnienia są rzeczywiście istotne, jednak wszystkie one były wielokrotnie przedmiotem analizy przez sądy powszechne oraz Sąd Najwyższy i nawet, gdy początkowo wywoływały kontrowersje i w konsekwencji odmienne rozstrzygnięcia, to od kilku już lat stanowiska się ustabilizowały i nie ma potrzeby znowu do nich wracać. W szczególności należy powołać uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 r., III CZP 18/13 (OSNC 2013, nr 12, poz. 139), żeby znaleźć odpowiedź na zadane pytania.

Z powołanej uchwały oraz bardzo wielu innych orzeczeń, z których część skarżący przytacza w uzasadnieniu wniosku wynika, że określenie sposobu korzystania z nieruchomości obciążonej w ramach obecnej służebności przesylu zawsze wymaga stwierdzenia *ad casum*, toteż na tle tego orzecznictwa trudno wskazać jakiegokolwiek przyczyny, przemawiające za sprecyzowaniem tej kwestii we wniosku o stwierdzenie zasiedzenia służebności lub w podniesieniu zarzutu zasiedzenia takiej służebności, która ma obecnie podstawę w art. 305¹ k.c.,

a poprzednio w art. 292, art. 285 i stosowanym przez analogię art. 145 k.c. Kwestie te zostały pozytywnie dla uczestnika wyjaśnione przez orzecznictwo i doktrynę, łącznie z problemami posiadania służebności przez przedsiębiorstwa, nazywane dzisiaj przesyłowymi w warunkach zasady jedności własności państwowej przed zmianami ustawodawczymi lat 1989-1990.

W podobny sposób należy ocenić problem określenia przestrzennych granic służebności w sytuacji, w której instalacja przesyłowa znajduje się nad powierzchnią gruntu. Kwestia ta również zależy od konkretnej sytuacji faktycznej, orzecznictwo nie ma problemu z rozpoznawaniem spraw tego rodzaju, gdyż służebność przesyłu lub wcześniej jej odpowiadająca na tym właśnie polega, że urządzenia przesyłowe znajdujące się na gruncie (słupy) służą tylko podtrzymywaniu przewodów energetycznych, a jeżeli linia przesyłowa biegnie na ziemi lub pod ziemią (gaz, ciepło), to służebność jej będzie dotyczyć; w okolicznościach rozpoznawanej sprawy treść zasiedzianej służebności, co do zakresu przedmiotowego wynika z oddalonego wniosku o ustanowienie służebności przesyłu.

Mając to na uwadze należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzec jak w postanowieniu.